

GÖMÖR-KISHONT

VÁRMEGYEI KÖZLÖNY.

Társadalmi, megyei és községi érdekeket képviselő hetilap. — A Gömörvármegyei községi- és körjegyző-egyület hivatalos lapja

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Tompai Mihály-utca 10. sz.
Ide intézendő a lap szellemi részét érdeklő minden közlemény és levelezés; továbbá előfizetések, hirdetés, nyilttér és egyéb felszólalás.
Telefon-szám: 52. Telefon-szám: 52.

Felelős szerkesztő:
GÁL ISTVÁN.
Kiadó laptulajdonos:
ID. RÁBELY MIKLÓS.

Az előfizetés díja:
Egész évre . . . 10 korona. Félévre . . . 5 korona.
Vármegyei körjegyzőknek, tanítóknak és községi előljáróságoknak egész évre 8 korona.
Egyes szám ára: 20 fillér.
A hirdetés díja:
Egy háromhasábos petitsor térfogata . . . 20 fillér.
Nyilttér sora 50 fillér.

A szerkesztőség kéziratot nem ad vissza, bélyegtelen levelet nem fogad el. — Vidéki levelezőink kéretnek, hogy közleményeiket péntek délig megküldeni sziveskedjenek.
A kiadóhivatal hirdetést és nyilttéri közleményt csak szombat délelőtti 10 óráig fogad el.

A vármegye tavaszi közgyűlése.

Egy lobogó közéleti karriér bucsuzott el márczius hó 30-án a gömöri megyeháza termében, Kubinyi Géza volt főispán búcsúszavai utolsó akkordjai egy közéleti karriér pályafutásának.

Az életével konzonánsnak semmiképpen sem nevezhetők ezen akkordok s a búcsú pillanata nem volt üdvözlő kendőlobogtatásoktól hangos, nem volt a rivalgásig színezett, egy „megtört” akaratu, fáradt munkakedvű ember utolsó közéleti lépése volt ez, amelyet úgy fogadott a törvényhatóság, amint hozzáillik, a csendes, méltóságos megbecsülés szavaival.

Kubinyi Géza — már főispánsága előtt — fogalom volt. Jobbra magasztalt, balra ócsárolt fogalom, de minden esetre ember, aki akarni tud, tenni nemcsak akar, de tesz s egy csodálatos szuggeráló erő hatalmával bir uralkodni. A főispánsága jó tulajdonait élesebbre rajzolta s élete utját eredményekkel szegélyezte.

Egy nyugtalan, akaratokkal és tettekkel teli élet úgy érzi, hogy fáradt, megtört . . . Van ebben valami méla tragédia, van benne valami csendes gondolkodást érdemlő vonás, amely a harcoss ember életék végső színeit mutatja felénk . . .

Lukács Géza kormányzó alispán a vármegye szívére nyitotta fel, mikor „kimagasló ténykedéseit” elismerni kötelességül írta elő s mikor a kritika jogát a jövő pártatlan és széleskörben látni tudó emberének tartotta fel.

Kritika és a bonczoló toll mellőzésével kísérjük el mi is Kubinyi Gézát a rimaszombati megyeháza jobb traktusának harczából a gömörpanyiti csendes kastély békéjébe s tevékeny közéleti működése után az elismerés szava nem lehet sem keresett, sem idegen.

*

Szabó László törvényhatósági bizottsági tag hármias indítványt tett, amely a közigazgatási és községi tisztviselők nehéz helyzetén akar segíteni. Mély szociális érzés megnyilvánítása, a teljesített munka nemes értékelése ez az indítvány s a megyegyűlésbeli felszólalás pedig egy élesen látó és érző szívű embernek a kötelességteljesítése volt. A gömöri tisztviselői kar, amely vak buzgalommal

dolgozik s közben nem veszi észre, hogy családjá nélkülözni kénytelen, felpillanthat egy hálás tekintettel Szabó László alakjára, akinek a háborúval kapcsolatos élete meleg elismerést érdemel.

*

A magyar föld legyen a magyaré . . . ez a mottó zengett a levegőben Somogyvármegye határozatával kapcsolatban, amely minden eladó földre nézve előveteli jogot kíván adni az államnak, községeknek s az altruista irányu szövetkezeteknek.

A Szent-Ivány József erőteljes felszólalása teljes valóságában domborította elő a nagy koncepcióju tervet, amely a jövő birtokpolitika helyes útjait szabja meg s amely a gömöri gazdasági viszonyok között is csak áldásos lehet.

*

A vármegyei törvényhatósági bizottság márczius hó 30-án tartotta meg ezidei rendes tavaszi közgyűlést, melyen Lukács Géza kormányzó alispán elnökölt.

A közgyűlés megnyitása után bejelentette az alispán, hogy a legutóbbi napok idejét anyyira igénybevétték, hogy alispáni jelentést nem készíthetett, a jövő megyegyűlés elé azonban részletes jelentést fog terjeszteni.

Ennek tudomásul vétele után dr. Fonet Gyula várm. főjegyző felolvasta azt a kormányrendeletet, mely Kubinyi Gézát állásától felmenti s ezután a felmentett főispán következő levelét:

„Tekintetes törvényhatósági bizottsági Közgyűlés!

Négy évvel ezelőtt Gömör és Kishontvármegye főispánjává történt kinevezésem alkalmával beköszöntőmben működésem irányelvül e három jelszót választottam: munka, akarat és szeretet.

Áthatva és teljes mértékben átérzve jelszavaim fontosságát, igyekeztem azt megvalósítani és minden erőmmel, akaratommal és szeretetemmel a vármegyének és közönségének, kicsinynek és nagynak érdekeit egyaránt támogatni.

Hogy tett ígéretemet mily mértékben váltottam be, azt a vármegye közönségének igazságos ítélete és elbírálása alá bocsátom.

Nehéz és súlyos viszonyok között négy évi megfeszített működés után munkában eltáradva, akaratban meggyengülve, főispáni állásomtól való felmentésemet kértem, az a szeretet azonban, mely a vármegye és annak közönsége iránt szívemet és lelkemet mindig áthatotta, nemcsak változatlanul él bennem, hanem azon meleg és szives támogatás folytán, melyben működésem alatt részesíteni szivesek voltak, hálaérzetem által erősen fokozódott.

A búcsú pillanatában arra kérem a tekintetes törvényhatósági bizottsági Közgyűlést, hogy irányomban mindenkor tanusított jóindulatát a jövőre nézve is megtartani sziveskedjék.

Rimaszombat, 1917. márczius hó 28-án.

Kiváló tisztelettel:

Kubinyi Géza.

Lukács Géza kormányzó alispán emelkedett szólásra. A főispáni átirat szerint — mondotta — Kubinyi Géza búcsút vesz e vármegye közönségétől. Azokat a viszonylatokat ismerve, melyek az ő főispánságának utolsó idejét kísérték, kényes dolog e búcsú, de át kell esnünk rajta úgy, hogy senki sértettnek ne találhassa magát.

Lehetek Kubinyi Gézának kormányzati tévedései, — folytatta — mert tévedni emberi jelenség, de voltak kimagasló ténykedései is, melyeket elismerni kötelesség. Tartsuk fenn Öméltóságának ténykedéseivel szemben a kritikát azok számára, akik a mai kor történetét lesznek hivatva megírni.

Az alispán szavainak helyeslése után a néhai király elhunytá alkalmából kifejezett részvétnyilvánításra s az új királyt üdvözlő hódoló felíratra érkezett legfelsőbb köszönet vétetett hódolatteljesen tudomásul.

Ezután Szabó László megyebizottsági tag indítványának tárgyalása következett.

Szabó László hármias indítványt tesz: hívja fel a közgyűlés a községeket arra, hogy a munkától agyonterhelt jegyzők részére 300 korona rendkívüli segélyt szavazzanak meg, eszközölje ki a behívott segédjegyzők felmentését és végül irjon fel a kormányhoz a tisztviselőknek adandó 100%-os drágasági pótlék ügyében.

Indítványához először Szabó László szólalt fel. Az elégedetlenség sok rossznak az oka. — Nálunk még nincsenek az elégedetlenségnek jelei, mert nálunk dolgoznak a tisztviselők akkor is, ha éhesek s ha tele van a szívük keserűséggel. Tegyük meg kötelességünket a tisztviselői karral szemben, mert lehetetlen helyzetben vannak.

Az alispán a hála és köszönet hangján veszi az indítványt. Öszinte kijelentést tesz, mely áll az első tisztviselőtől az utolsóig, a tisztviselők az istápolásra nagyon reá vannak szorulva és erre érdemesek is. A kisebb fizetésű tisztviselők családjai többet koplálnak, mint esznek. — Ha Szabó László jóérzése feljajdul, azt érti s kéri az indítvány első részét oly értelemben elfogadni, hogy hívja fel a törvényhatóság a községeket arra, hogy hazafias kötelességükben áll anyagi erejükhöz képest a községi- és körjegyzők részére rendkívüli segélyt megállapítani. A második részre vonatkozólag kéri, tétessék az alispán kötelességévé, hogy a rokkantak hazabocsátása iránt előterjesztést tegyen. — A harmadik részre vonatkozólag irjon fel a közgyűlés az országgyűlés képviselőházához.

Szent-Ivány József felszólalása után az alispán indítványa elfogadhatott.

Ezután *Somogyvármegye* közönségének azon határozata került tárgyalás alá, mely kormány intézkedést kér arra nézve, hogy az eladó földbirtokra nézve elővételi joga legyen az államnak, a községnek, a volt urbéreseknek, a legelőtársulatoknak és a központi hitelszövetkezet szöve kezeteinek. A bérletekre vonatkozólag hasonló intézkedést kér.

Szent-Ivány József igaz örömmel üdvözli ezen kérdést. A háboru vihara nagy eltolódásokat okozott a gazdasági életben s ezek bizonyos tekintetben kedvezőtlenek. De teremtett történelmi súlyú érzelmeket az emberi szívekben s a harczoló katonák előtt a föld egy régi, nagy piedesztálra emelkedett. A föld bírása a nemzet hatalma. A pénzvilág éhesen veti rá magát a földre s bármennyire tiszteli is szövetsegesünket, nem látja szívesen, ha külföldi bázisu pénzintézetek a magyar földbirtokkal akarnak üzleteket csinálni. A szociális birtokpolitikai törvényt meg kell alkotni.

Szabó László azzal kéri a feliratot kiegészíteni, hogy a kért intézkedés a testvéri megosztásokra ne vonatkozzék.

A vármegyei háztartási alap 1916. évi számadásának jóváhagyása után felirattal viszonztatott a *Szurmay Sándor* honvédelmi miniszter kinevezéséről szóló leirats elintézését nyert több nyugdíjügy.

A vármegyei tisztii nyugdíjszabályrendelet módosítása tárgyában a nyugdíjkezelő választmány részéről tett előterjesztést elfogadta a közgyűlés s e szerint 35 szolgálati év után teljes nyugdíj jogosultságuk lesz a tisztviselőknél, 5 évi szolgálat után megnyílik a nyugdíjigény s minden háborus hónap kétszeresen számít.

Az Országos Közélemezési Hivatal Elnökének rendelete folytán a gabonaneműek kiörlési százalékát a vámmalmokra nézve legalább 75% ban állapította meg a törvényhatóság. A vám fejében szedhető mennyiség gabonára nézve 10%, a darálás 8%. Porlasképen a búzánál 25%, a rozsnál 3% számítható. Az alispán előterjesztésére a házi szükséglet fedezésére szolgáló árpagyöngy készítés vámszázáleka 12-ben lett megállapítva.

Az alispánnak a Gömörmegyei Áruforgalmi r. t. alakítása körüli tevékenységét tudomásul vette a közgyűlés és a vármegye közélemezési alapjának terhére 15000 koronás részvényjegyzést tesz. A részvények, hozadékuk és a r. t. által biztosított 10% os nyereségrészesedés a vármegyei tisztii nyugdíjalap tőkéjét fogja gyarapítani. Az igazgatóságba kiküldte a törvényhatóság az alispánt.

Rozsnyó város képviselőtestületének az eb-tartási szabályrendelet létesítését kimondó határozata nem nyert jóváhagyást, Putnok községnek a vásárbérlő kérelmét elutasító határozata jóváhagyatott.

A vármegyei tisztviselők országos egyesületének azon akcióját, mely szerint a beteg megyei tisztviselők és családtagjaik gyógykezelésére egy fővárosi szanatóriummal kötött meg egyezést a törvényhatóság melegen üdvözli és évi 400 koronával hozzájárul a szanatóriumi alap létesítéséhez.

Több segély és adomány iránti kérelem elutasított.

A „Pro Transsylvania” céljaira felajánlja a törvényhatóság a vármegyében gyűjtött összegeket.

Bács-Bodrogvármegye közönségének a tengeri moly elleni kötelező védekezés tárgyában hozott határozatát, mivel a moly irtását kormányintézkedés elrendelte, tudomásul vették.

A községi és körorvosok 1917. évi illetményei kiutaltattak, Tornalja nagyközség vásáráthelyezési kérelme a keresk. miniszterhez felterjesztetett, a bábák működési díja felemeltetett.

Szelezky Árpád tb. árvaszéki elnök 3 havi

szabadságot kapott. *Fáy Barna* szolgabíró a IX. fizetési osztályba lett előléptetve.

Dr. Söldos Béla várm. II. főjegyző Rimaszombati Takarékpénztári igazgatósági tagsága összeférhetetlennek nem tekintetik.

A vármegyei Hivatalos Lap ára 50% al fel-emeltetett s ezeken kívül több községi és hadikölesön ügy nyert letárgyalást.

Hírek a gömőri közélemezés és közellátás világából.

Személyi hír. *Rákóczy István*, Gömör és Kishontvármegye területére nézve megbízott requirálási és közélemezési felügyelő ez év márczius hó 31-ével állásától felmentetett.

Háborus kihágások büntetései.

Az alispán ítéletei: *Lázár Istvánné* Betlér, termény eltitkolás — 30 napi elzárás és 500 korona pénzbüntetés. (526 kg. elkobozva), *Scdl Ede* Rozsnyó szalonna maximális árának áthágása — 5 napi elzárás és 100 kor. pénzbüntetés, *Gruber Margit* Rozsnyó ugyanezért — 10 kor. pénzbüntetés. *Lóczy Lászlóné* Sajókirályi búzát igazolvány nélkül és maximális áron felül adott el — 3 napi elzárás és 50 K pénzb. *Jánosdeák István* és *Ujlaky Károlyné* Lekenye buza maximális árának áthágása — 50—50 K pénzb., *Weisz Irén* Rimaszombat, kifőzdéjében a hatóságilag láttamozott árjegyzék nem volt kifüggesztve — 40 kor. pénzbüntetés.

A „Gömörmegyei Áruforgalmi R.-T.” megalakulása.

A Gömörmegyei Áruforgalmi R. T., a gömőri háborus közélemezés és közellátásnak ezen új hatósági felügyelet alatt álló szerve a múlt hó 28-án délután 3 órakor tartotta alakuló közgyűlését a Gömörmegyei Nép- és Iparbank igazgatósági termében. — A közgyűlést *Juraskó Jakab* részvényes nyitotta meg, majd átadta az elnöki széket a közgyűlés által megválasztott elnöknek: *Perecz Samunak*. — *Perecz Samu* szívesen üdvözölte a megjelent részvényeseket s konstata, hogy az alapítók által közzétett aláírási felhívás folytán 535 részvény jegyztetett s ebből 35 db. jegyzését törölték az alapítók. Ez után a r. t. megalakítása mondatott ki s az alapszabályok nyertek elfogadást. Az alapítók a r. t. igazgatóságába a következőket nevezték ki: *Lukács Géza*, dr. *Fornet Gyula*, dr. *Söldos Béla*, *Fáy Barna*, *Kerekes Dezső*, *Máthé Jenő*, *Perecz Samu*, *Ráróssy Gyula*, *Gaal Emil*, dr. *Weinberger Rezső* és dr. *Zehery István*. — A felügyelő bizottságba megválasztottak: *Gál István*, *Smál József*, *Szabó József*, *Czibur Pál*, dr. *Lichtschein Adolf* és *Juraskó Jakab*. — Ezután az alapítóknak adott felmentés mellett a közgyűlést *Perecz Samu* elnök a vállalat közérdekű munkájára sikert kívánva berekesztette.

A részvénytársaság igazgatósága a múlt hó 30-án tartotta meg alakuló ülését, melyen elnökké *Lukács Géza* alispán, alelnökké dr. *Fornet Gyula* vm. főjegyző és jegyzővé dr. *Weinberger Rezső* ügyvéd választottak meg. A r. t. ügyvezető-igazgatója *Máthé Jenő* lett.

Figyelmeztetés. Az alispáni hivatalhoz nap nap mellett érkeznek kérvények, melyek különféle élelmi- és ellátási cikkek kiutalását egy beadványon kérik. Mivel ezen körülmény az ügykezelés szempontjából nehézkes és a kérés elintézését késlelteti, ajánlatos minden élelmiszer ügyében külön beadványt intézni.

A zsidók husvétii cukorja — mint értesülünk — a Selypi cukorgyárból már utnak indított s ha csak a vasuti forgalom ne-

hézségei nem akadályozzák, még az ünnepek előtt megérkezik.

A burgonyarekvirálás folytatását az alispán elrendelte s a rekvirálási rendeletében hivatkozott a földművelésügyi miniszteri rendelet azon intenciójára, hogy lehetőleg önkéntes felajánlásokból szereztessék össze a közellátásra szükséges burgonya. — Az első rekvirálásnál igénybevett burgonyamennyiségek most vannak leszállítás alatt, sok helyen nehézségeket okoz az, hogy a kemény télben a burgonya megfagyott.

Érdekes polgármesteri intézkedés. Nagyrőcze város élelmes polgármestere azt tapasztalván, hogy a cigányok, akik azelőtt alig egy fél kilo lisztet vagy cukrot tudtak vásárolni, a lisztjegyek és cukorigazolványok szűkös világában minden járandóságukat kiváltják. Utánna járva a dolognak, meggyőződött arról, hogy a cigányok busás haszon mellett tovább árusítják az élelmiszereket. Ezt megakadályozandó elrendelte, hogy a cigányok részére tilos az élelmiszereket papírosban kiszolgáltatni s azok csak a saját kendőjükbe kimérve kaphatják meg a lisztet és cukrot. Azóta újra csak a fél kilók járnak a rőczei cigányok között.

Világháboru.

A múlt hét óta a háborus helyzetben sehol sem állott be nagyobb változás. Az orosz forradalommal is úgy vagyunk, hogy még nem lehet biztos ítéletet mondani róla. Mindenesetre megnyeri szimpatiankat az a körülmény, hogy a sokszázados zsarnokságtól felszabaduló orosz nép saját kezeibe akarja venni sorsának intézését és hisszük, hogy a saját iszonyuan elnyomott népeit és nemzetiségeit föl fogja most már szabadítani és ezentul nem fog hódító politikát folytatni, mint eddig kénytelen volt tenni a cárok kényuri jogara alatt. De azért, bár a szabadság hajnalhasadását ott a távol északi tájakon szívesen látjuk: egyelőre várakozó álláspontot kell elfoglalnunk, mert nem tudhatjuk: hová fejlődik az orosz forradalom? Az az egy bizonyosnak látszik, hogy a belső zavaroktól földult ország nem fog tudni olyan ellenállást kifejteni mint eddig s a különben szelidebb hajlamu és jóra való orosz nép nem fog valami különösen lelkesedni ezért a háboruért, a mit a cárizmus hódító szándékkal, százados fondorlatokkal indított ellenünk.

Az orosz fronton különben nem pihennek a fegyverek, a mi jórészt annak tudható be, hogy az orosz hadsereg nagy részét teljesen elzárták az országtól, úgy hogy nagyon sokan nem tudnak még a czár trónvesztéséről sem. A legénységet nem bocsátják szabadságra, csak olyan leveleket adnak át nekik, a mikben a családi állapotukról van szó. Így aztán az orosz katona harczol, ha parancsolják.

Voltak is kisebb összeütközések északon Illuxtnál, Dünaburg körül, a Drisvijati tónál; Baranovicsi mellett a Scara folyó partján a mi seregeink elfoglalták az orosz állásokat. A mocsaraktól délre Luck körül, Galicziában Bródy és Zlo-

SERTÉSEKET MINDEN MENNYISÉGBEN VÁSÁROL,
ajánlatot levélben vagy táviratilag kér Rimaszombati Konzervgyár R.-T. Rimaszombat.

csov táján, Brezezanynál, Sztaniszlounál. végül a román fronton az erdélyi határnál voltak összetűzések. Az utóbbi helyen két határhegyet visszafoglaltak honvédeink az oroszoktól s onnan ágyutüzzel jól oldalba fogható az ellenség.

A maczedóniai fronton még mindig tart a francziák támadása, állítólag azért, mert Sarrail serege alig tud megélni a kiélt görög földön, a mi a tengeralattjárók záró hatására mutatna. De a támadások sikere nagyon kicsiny, igazán minimális.

Az olasz fronton mostanában mintha mi lennénk a támadók, Görz mellett olasz állásokat foglaltak el seregeink s Tirolnál is jól tartják magukat. Az olaszok nagyon hangoztatják hogy félnek a mi offenzívánktól, a mi nem lehetetlen, de a francziáknak adresszálják a jajgatást, mintha mondanák: lássátok, mi tennénk valamit, de most ellentünk jöhet a német erő jó része, betörhetnek hozzánk, nem kezdhetünk semmit. Tudja az olasz jól, hogy Oroszország most nem indíthat offenzívát, mint tavaly: tudja azt is, hogy az angol francia offenzíva is belesült Hindenburg visszavonulási stratégiája miatt s így azt gondolja magában: majd én bolond leszek magamban tánczolni, mikor a többi pihen és készülődik!

Az angol francia fronton még tart a híres német stratégiai visszavonulás, Hindenburg zseniális tervei szerint. A mit átadnak a németek, azt pusztasággá változtatják, hasznavehetetlen ott az ut, a község még a föld is hosszú időre. Az utánuk nyomuló angol és francia erőknek igen kemény leczkéket adnak a németek a mozgó háboru titkaiból és az alapos tűzérési munkából, úgy hogy csak lassan, megfontolva, tapogatózva mehetnek utánuk s ha mennek is, hát nagyon megbánják, mint S. Quentin táján, Soissonsól keletre és más helyeken. Itt az ellenségnek hosszabb idő kell, míg el tud helyezkedni és offenzívára föl tud ujjra készülni.

A török fronton az az ujság, hogy Mezopotámiában fordulni kezdett a koczka. Ugy látszik, megérkeztek a törökök segítő seregei, mert Bagdadon túl a Tigris folyó balpartján az angolok a török balszárny ellen támadtak, de visszaverték őket s a török jobbszárny bekerítő mozdulattal oldalba és hátba kapta az angolokat s így ők kényszerültek visszavonulni. Perzsiából ugyan vissza kellett a törököknek vonulniok, de az orosz sereg ott mostanában nem lehet erős, sem veszélyes rájuk nézve. — Összeütköztek a törökök a sinai félszigeten is az angolokkal és győzelmesen visszaverték a támadó 3 angol hadosztályt.

A tengeralattjárók újabban százezer tonnányi hajót süllyesztettek el ismét, sok élelmiszerral, kőszénnel és municzió anyaggal. Az angolok tehetetlenül csikorgatják fogaikat s Amerika sem nagyon siet a beavatkozással.

Olvasóinkhoz. Tisztelettel felkérjük la punk mindazon olvasóit, kik még az előfizetést meg nem ujtották, avagy hátralékaikat ki nem egyenlítették, hogy úgy az előfizetést megújítani, mint a hátralékos előfizetést kiegyenlíteni sziveskedjenek.

Hírek és vegyesek.

Személyi hírek. Lukács Géza kormányzó alispán az elmúlt hét hétfőjén Budapestre utazott s onnan szerdán tért vissza.

Farkas Zoltán, a rimaszombati kerület képviselője Rimatamásfalvára hazaérkezett.

A vármegyei tisztviselők bucsutisztelgése Kubinyi Gézánál. A múlt hó 30 án a tavaszi rendes közgyűlés után Lukács Géza kormányzó alispán vezetése mellett bucsutisztelgésre jelentek meg a vármegyei központi és járási tisztviselők és a r. t. városok polgármesterei Kubinyi Géza volt főispán előtt. Az impozáns küldötségek nevében az alispán mondott meleg és megható bucsuszavakat, kiemelve azt, hogy Kubinyi Géza főispánsága alatt a tisztviselői karnak mindig szerető és jóakaró támogatója és barátja volt. Kubinyi Géza válaszában hivatkozott arra a szeretetre, melyet a tisztviselői kar iránt mindég érzett és érez s arra a kifejezett céljaira, hogy a tisztviselői kar tekintélye és sulya erősbitessék. Ezért a jövőben is kész saját érdekeinek sutba dobásával is sikra szállani. A küldöttség megéljenezte a volt főispán szavait, aki minden megjelenttől külön vett bucsut.

Nagyheti ajtatosságok a róm. kath. templomban. A rimaszombati róm. kath. templomban a Virágvasárnap passió kezdődik délelőtt 10 órakor, a nagypénteki passió kezdődik délelőtt 9 órakor, a lamentációk kezdődnek: nagyszerdán, nagycsütörtökön és nagypénteken délután 3 órakor. *A vegyeskarban énekelnek:* Juraskó Aranka, Juraskó Gabi, Rábely Kata, Rábely Etta, Zsuffa Rózsi, Fröhlich Irma, Hokky Mária, Hrecska Irén, Kovács Sári, Pöschl Aranka, Vall Margit, dr. Cservenka Béla, ifj. Rábely Miklós, Dowhawycz Miron, Drobenko Ernő, Falich Ferencz, Fehér István, Gumoski Rudolf, Monastyesky Miklós, Wierzbiczki Gyula. A nagypénteki lamentációt éneklék: Falich Ferencz, Rábely Kata és Wierzbiczki Gyula. A vegyeskar nagypénteken délután is énekel. Az énekeket betanította és a kart vezeti Váry János igazgató-tanító.

Látogatás a megyei muzeumnál. A múlt héten két napig vendégei voltak a megyei muzeumnak. Városunkban jártak dr. *Marinovich* Imre pénzügymin. tanácsos és dr. *Mihalik* József a muzeumok és könyvtárak országos felügyelője. Tulajdonképen a kassai muzeum ügyében jöttek s a vármegye házában voltak szálláson. Megnézték az illusztris vendégek a helybeli megyei muzeumot s nagy elismeréssel nyilakoztak *Loysch* Ödön igazgató előtt, bámulatosnak találták a muzeum fejlődését a háborus idő viszontagságai között. Mint érdekes hírt közölték, hogy a Madarász hagyatékából egyik legérdekesebb képet: Dózsa György levételét a keresztről, bizonyos feltételek mellett megkapja a mi megyei muzeumunk. Kislátásba helyezték továbbá, hogy a muzeum felszereléséhez nagyobb államsegélyt fognak folyósítani.

80 éves tanár. Zachar Gusztáv, a helybeli főgimnázium nyug. tanára e héten lépett 80 ik életévébe. 40 évig hű kötelességérzettel, kitartással és lelkes buzgósággal szolgált a gymnasiumban a magyar kultúra érdekeit s nevét az iskola évkönyveiben a hála, az elismerés és a szeretet koszoruja övezi. 40 évi áldásos működés után nyugalomba vonult ugyan, de csak látszólag, mert mint az igazgató-tanács tagja, az iparos tanoncziskola felügyelő-bizottságának hosszú időn át elnöke, a fogyasztási szövetkezet igazgatója stb., korát meghaladó buzgalommal és lelkiismeretességgel veszi ki részét a közérdekeket szolgáló munkálkodásokból; sőt a háborus évek alatt, hogy az ifjuság oktatása és nevelése a hadbavonuló tanárok miatt biztosítva legyen, újból a kultúra szolgálatába szegődött s a vállán 80 esztendő terheivel a többi fiatalabb nyugdíjas tanárokkal egyetemben sietett az iskola falai közé a diákság oktatására. — Most, hogy 80 ik életévébe lépett s a 80 év mellett friss szellemi tehetségével tanítja az ifjuságot, a főgimnázium igazgatója: *Loysch* Ödön üdvözölte az ősz professzort a töle megszokott remek stílusú beszédben meleg szeretettel az egész tanári kar nevében és jelenlétében, abban a szűk körben, melyben az üdvözölt élete javát töltötte.

Pályanyertes mű. Molnár Lajos, a rimaszombati kerületi munkásbiztosító pénztár nagy tudású és kiválóan képzett igazgatója sok gondnal és szakavatottsággal kidolgozott egy tervezetet a hadi rokkantak, özvegyek és árvák gondozása ügyében. A tervezetet memorandum alakjában benyújtotta vármegyénkhez, hol a valóban gondos előrelátással és hozzáértéssel megírt munkát általános helyesléssel és tetszéssel fogadták s felterjesztették a magasabb fórum elé elbírálás és esetleg megvalósítás céljából. Eközben Újpest városa, melynek vezetősége már most gondoskodni kíván arról, hogy a háboru után következő nehéz helyzet ne találja készületlenül, a Kollár Miklós-féle alapítványból kifolyólag pályázatot hirdetett a hadi özvegyek és árvák gondozását részletesen tárgyaló tervezet készítésére. Molnár Lajos részletes memorandumát, mely ugy országos, mint helyi vonatkozású keretekben a társadalom bevonásával már most keresztülvihető, benyújtotta s mint értesülünk, a pályaművel — melyet szakkörök ott is teljes elismeréssel és nagy tetszéssel fogadtak — megnyerte a pályadíjat.

Elismerés az érdemnek. Az itteni állami elemi fiúiskola nagyérdemű és társas életünkben közti-széletnek örvendő igazgatója: *Törköly* József, ki több, mint 45 év óta valóban értékes és nagy munkát végez városunkban nemcsak az oktatásügy terén, de társadalmunkban is, szép elismerésben részesült. — A népoktatás terén szerzett kiváló érdemek elismeréséül évente két — az illetékes kir. tanfelügyelőség által felterjesztett — tanító részesül a báró Vodiáner féle alapítvány 1000 koronás jutalomdíjában. Mint örömmel értesülünk, ezt az egyik 1000 koronás díjat most a mi érdemes és közszeretben álló régi munkatársunk: *Törköly* József kapta, kinek az oktatásügy terén maradandó becsü, fényes érdemei vannak. Köztudomású — mert hiszen nehéz, idegölő munkásságát a szemünk előtt végzi páratlan kötelességtudással, nagy munkakedvvel, kiváló rátermettséggel és szívós akaraterővel — hogy generációkat nevelt a mi társadalmunknak s hogy az állami elemi fiúiskola élén méltó büszkesége a tanítótörsületnek s a növendékek, kikkel gyöngéden, szeretettel, de ha kell erélyesen bánik, rajongnak érte. Öszintén üdvözöljük őt szép sikerének méltó elismerése alkalmából!

Kinevezés. A kereskedelemügyi miniszterium vezetésével megbízott pénzügyminiszter a „Vasbizottság” mellett, ennek segédszerveként a termelő üzemek képviselőiből alakítandó „Felosztó bizottság” tagjává *Goldstein* Oszkár a Coburg Fülöp herceg-féle bánya- és kohóművek r. t., valamint a Heinzelmann-féle vasgyár bányatársulat igazgatóját kinevezte.

Adóügyi biztosí kinevezés. A pénzügyminiszter *Flamm* Emánuel ügyvédjelöltet a rimaszombati m. kir. pénzügyigazgatósághoz ideiglenes minőségű adóügyi biztosí kinevezte.

Közigazgatási hír. Kuna Elemér rakkói szolgabíró — mint megirtuk — a budapesti honvédkerületi parancsnoksághoz sorozó polgári tisztviselőül lett kiküldve. Most arról értesülünk, hogy nevezett a 7 ik mozgó szemlebizottsághoz lett beosztva és a hadtápkörletekben végzi a sorozást.

Eljegyzés. Lovassi *Szakall* Zoltán tart. cs. és kir. huszárhadnagy, *Szakall* István népfőhadnagy fia, eljegyezte breznói *Prichradny* Lilit, *Hevessy* Bertalan tornaljai nagybirtokos unokáját.

Signum laudis. Kövecsesi *Lukács* Endre a m. kir. 3 ik honvédtábori ágyusezred tart. hadnagya, a ki a román háboru kitörése óta a román fronton küzd, az ellenséggel szemben tanusított vitéz magatartásáért legfelsőbb dicső elismerést kapott a kardokkal. — *Wuffka* János a cs. és kir. 28-ik tábori taraczkézred hadnagya, aki az olasz fronton harczol, vitéz magatartásáért a signum laudist kapta a kardokkal.

Katonai kitüntetések. Signum laudist kapott a kardokkal *Klauszmann* Albert 16 ik honvédgyalogezredbeli tart. hadnagy. A lelkeszi érdemkereszt 2. osztályát a fehér-vörös szalagon kapta az ellenség előtt teljesített kitünő és önfeláldozó szolgálatai elismeréséül *Mihálovits* Gyula egy mozgó tart. kórháznál beosztott tart. segédlelkész.

Katonai kitüntetés. Városunk ifjúságának egyik széles körben kedvelt tagja: *Lokcsánszky* Andor várm. közg. gyakornok, ki a háboru kezdete óta a fronton küzd s a rettegett „vörös ördögök“ harci vitézségei között nem egy sikeres vállalkozásnak volt osztályosa, szép kitüntetést kapott. — Legutóbb a román fronton végzett kiváló teljesítményeért és vitéz magatartásáért — mint értesülünk — az arany vitézségi éremmel lett kitüntetve. A mellette küzdő és sebesült századparancsnok, kinek életét mentette meg, áradó szavakkal és hálás elismeréssel szól a kitüntetett édes anyjához intézett levélben derék fia önfeláldozó és eiszánt hősi cselekményéről.

Halálozások. A városi tisztviselőkar egyik buzgó, szorgalmas és szép reményekre jogosított tagja: *Dorka* László 'számtiszt' hunyt el márczius hó 24-én 2 éves korában, hosszú betegség után. — Rokonszenves, jómodoru és képzett fiatal ember volt, ki a háboru kezdete óta különösen megfeszített szorgalommal végezte a hivatali teendőket s munkásságáért a képviselőtestületől is nagy elismerésben volt része. — A polgári olvasóköri jegyzője volt. Halála városszerte őszinte, igaz részvétet kellett s temetése márczius hó 26-án impozáns részvét mellett ment végbe. A városi tisztviselőkar testületileg jelent meg, élén dr. *Kovács* László polgármesterrel, a polgári olvasókör küldöttsége zászló alatt jelent meg. — A ravatal felett *Máczay* Lajos ev. s. lelkész megható beszédben méltatta a korán elhunyt kiváló tisztviselőt, kit özvegyén: *Flentisz* Gizellán kívül két gyermeke és számos rokona gyászol. A sírnál dr. *Angyal* István városi aljegyző méltatta szép beszédben a korán elhunyt derék tisztviselő érdemeit s meleg hangon vett tőle búcsút tisztviselői nevében.

Özv. *Baranyai* Józsefné márcz. 28-án 88 éves korában városunkban elhunyt. Nagy részvét mellett 29-én temették.

Salzer Mór márcz. 26-án városunkban 84 éves korában meghalt. 28-án temették.

Özv. *Benkár* Józsefné szül. *Adriányi* Julia, *Benkár* Géza dobsinai állomásfőnök édes anyja, ki évek hosszú során át lakott városunkban, mult héten Pozsonyban 92 éves korában elhunyt. A tisztos matrónát kiterjedt előkelő család gyászolja s temetése Pozsonyban nagy részvét mellett ment végbe.

Elhunyt katona. A helybeli vöröskereszt egyesület kórházában márcz. 28-án elhunyt *Pusztai* Sándor 65. gyalogezredbeli katona. 30-án temették s ravatala felett *Simon* Mihály ref. lelkész mondott megható, szép beszédet.

Hitközségi közgyűlés. Mult vasárnap délután a helybeli róm. kath. hitközség *Széman* Endre pápai preláthus elnöklésével látogatott közgyűlést tartott, melyen az elnöklő preláthus a lefolyt 1916. év eseményeiről tett jelentést, beszámolván az egyházi vagyonkezelésről s általában az egyházat érdeklő mozzanatok há képet tárta a hívek elé. Kegyeletes, meleg szavakkal emlékezett meg az elhunyt kiváló férfiakról: dr. *Löcherer* Tamás egyháztanácsi elnökről és *Kolbay* Sándor tanácstagról. A hívek mindvégig nagy figyelemmel hallgatták az évi beszámolót.

Husvétli szünet. A rimaszombati iskolák husvétli szünetje nem egyformán esik az idén. Az állami polgári leányiskola a vásári szünettel együtt adta ki márczius 30-án és április 11-ig tart. Az áll. el. iskolák virágvasárnapon kezdődik s április 11-ig tart. A főgimnázium husvétli szünetje ápril. 4-én kezdődik s 15-én végződik, míg az érettségi tanfolyamnak csak 4 napos husvétli szünetje lesz: nagypéntektől husvét hétfőig bezárólag.

Hitközségi közgyűlés. A helybeli izraelita hitközség ma vasárnap tartja évi rendes közgyűlését délután 4 órakor.

A tizes honvédek. A Magyaros tétő elfoglalása alkalmával különösen kitűntek a miskolci tizes honvédek, akiknek vitézségét a hivatalos jelentés külön is kiemelte. Az ezredet dr. *Tarnay* Gyula borsodmegyei főispán meleg hangu táviratban üdvözölte, mire *Sáfrán* Géza volt beszercezbányai 16-ik, most a 10-es honvédek élére állított alezredes hosszú köszönő levélben válaszolt: Velünk volt a magyarok Istene, — írja az alezredes — mert bár az

ezred részei három kilométer kiterjedésben hat magaslatért harcoltak s csaknem egyszerre törtek be mindenütt az orosz támpontokba, hála kiváló tüzéréjük munkájának, veszteségünk oly elenyészően csekély, hogy az ezred további feladatokra testben és lélekben intakt. Lélekemelő pillanat volt, amikor a legmagasabb ormon kitűztük a Mezőkövesd ajándékozta trikolórt.

Közgyűlés. A helybeli róm. kath. olvasó egyesület mult vasárnap délután tartotta látogatott évi rendes közgyűlését *Váry* János elnöklésével. A közgyűlés a vezetőség évi jelentését tudomásul vette s az évi számadást és költségvetést is jóváhagyta. A házalap javára kibocsátott kötvények hivatalos sorsolása és a tisztújítás is megtörtént. Elnökké egyhangulag újra *Váry* János választották; alelnökké *Zsuffa* Kálmán és *Stolcz* Zsigmond választották. Titkárrá újból megválasztották dr. *Cservenka* Béla hittanárt s a választmányba a régi tagok újra bekerültek.

Értesítés. A helybeli róm. kath. Olvasóegylet által kibocsátott házépítési kötvények kisorsolását az egyesület legutóbb tartott közgyűlésén eszközölték. Ez alkalommal a következő számokat húzták ki: 991, 422, 706, 741, 837, 563, 654, 227, 626, 693. A kisorsolt kötvényeket beváltás végett az egyesület elnökségénél kell bemutatni.

Erdélyi segítő akció. Két hónap óta egyszólván megszokás nélkül folytatja a Vármegyei Tisztviselőkar Országos Egyesülete az oláh betörés idején menekülésre kényszerült vármegyei tisztviselőket, községi és körjegyzőket érdekében augusztus végén megkezdett segítő munkáját, mely országsszerte nagy hullámokat vetett s e héten Gömörvármegye rozsnyói járásának kiváló főszolgabírája: *Nagy* Elemér 2396 kor. 88 fillért küldött be az erdélyi segítő alap javára.

Jönnek a színészek. *Farkas* Mihály színtársulata, amely a mult színiévadban városunkban játszott, április hó 17-én Rimaszombatba érkezik s a Hungária-szálloda nagytermében megkezdí előadásait. A társulatot jó hírek előzik meg. Jelenleg Ozdon játszanak a közönség meleg párfogása mellett, azt megelőzőleg Rózsnyón és Dobsinán voltak s mindenteljes elismeréssel emlékezett meg róluk a helyi kritika.

Az országgyűlési képviselőválasztók névjegyzékének kiigazítása. A Rimaszombat r. t. városi I-ső szavazó körben a képviselőválasztók 1918. évre érvényes névjegyzékének kiigazítását a dr. *Institóris* Endre elnöklete alatt működő összeíró küldöttség f. évi április hó 4-ik napjának reggeli 9 órájától kezdve, délután 6 óráig a városháza tanács termében fogja eszközölni. — Felhivataknak azért mindazon választói korban lévő férfiak, akik választói jogosultsággal bírnak, de még a választók névjegyzékébe felvéve ez ideig nincsenek, hogy jogosultságukat igazoló okmányaik bemutatása mellett az összeíró küldöttség előtt a kitűzött határidőben igazolják. — Azon választói korban lévő egyének, akik a választói jogosultság egyik alapfeltételét képező irni-olvasni tudásukat szabályszerű bizonyítvánnyal igazolni nem tudják, a törvényekben előírt írás-olvasás vizsgát ezen bizottság előtt is jogosultak letenni.

Adakozunk az erdélyi menekülteknek! Gömörben még mindig vannak oly szerencsétlen erdélyiek, akik otthonukba nem térhetnek vissza s ezeknek segélyezése a társadalom kötelességét képezi. Mivel ezen segélyezés állandó és tetemes összegeket igényel, a gyűjtés befejezettnek nem tekinthető és a jótékony szívek adományait hálásan veszi a központi segélybizottság. Az adományok dr. *Sóldos* Béla várm. II. főjegyző, bizottsági pénztárnok címére küldendők.

Országos vásár. A mult pénteken volt Rimaszombatban a tavaszi virágvasárnap előtti országos vásár, a melyre különösen sok szarvasmarhát, sertést és lovat hajtottak föl, de az állatbőség dacára az árak meglehetősen magasak voltak. A terményvásártér üres volt, de a piac téren elég élénkség uralkodott, délután azonban szétoszlottak a vásárosok.

Igazgatósági ülés. A rimaszombati kerületi munkásbiztosító pénztár igazgatósága ma, vasárnap délelőtt 11 órakor ülést tart, melyet 10 órakor elnökségi ülés előz meg.

Ferenczy-szobrok kiállítása. Az Országos Szépművészeti Múzeum kiállítást rendezett Budapesten városunk jeles szülőtte: néh. *Ferenczy* István első magyar szobrász örökösseitől vásárolt bronz szobrokból. A gyűjtemény csupa kis bronzból áll, melyek közt nem egy gyönyörű és értékes olasz és görög szobor van, köztük van az a lovas figura is, melyről *Meller* Simon tudományosan kimutatta, hogy *Lionardo da Vinci* sajátkezűleg készítette műve s mint ilyen, az egész világon páratlan műkincs.

Főpásztori körlevél. Megjelent *Balás* Lajos rozsnyói püspök f. évi IV. sz. főpásztori körlevele, a melyben közli XV. Benedek pápának a magyar püspökökhöz intézett levelét. Fölhívja a papságot, hogy a hadiczelokat szolgáló vasuti be- és kirakodásoknál a vasárnapi munkaszünet felfüggesztését erkölcsi kötelességül hirdessék a népnek. A hadügyminiszter sürgöseti a gyertyákkal való takarékoskosságot. A vallás és közoktatási miniszter nagyon ajánlja a bórptól anyagok igénybevételét és a ruházatban való takarékoskosságot. A hősök emlékének megörökítésére is fölhívja a hívek figyelmét. Rendelkezik a püspök a hadiczelokra átadott harangok elszámolásáról. A vallás és közoktatási miniszterium döntött az állami tisztviselők egyházi adókötelezettségéről s átiratot intézett az 1872—1891. évi néptőlkelők pótszemléje ügyében. Tavaszi és nyári gazdasági munkák szervezésénél a lelkészek és tanítók működjenek közre. A tanuló ifjúságot be kell vonni a konyhakerti termelésbe. A rozsnyói takarékpénztár és zálogház r. t. nál elhelyezett egyházi tőkék betétkönyveit be kell jelenteni. A kegyes adományok sürgősen küldendők. *Szuszay* Antal dobsinai plebánost, aki 53 éves korában elhunyt, kegyeletes szavakkal parentálja el a főpásztor, mint buzgó érdemes lelkészt és ajánlja a paptársak imáiba. Alesperesékké nevezte ki a főpásztor: *Szilbert* Lajos bódvaszilvási plebánost, *Drescsik* János somoskőújfalusi plebánost, *Zemann* Jenő hárskúti plebánost és *Szepesy* Károly nyug. feledi plebánost a Ludoviczeum tagja lett violaszin öv viselési joggal. *Horánszky* Ferencz káplán Korompárol Dobsinára ment helyettes lelkésznek. *Nagy* Ferencz garamszécsi káplánt Korompára disponálta a főpásztor.

„Külügy-Hadügy.” A május elsején bekövetkező előléptetések várható terjedelmét a „Külügy-Hadügy” mai száma közli. A közlemény szerint az előléptetések ugy a cs. és kir. hadsereg, mint a magyar kir. honvédség és a m. kir. néptőlkelés állományában a szokott mértékben történnek meg. A „Külügy-Hadügy” megrendelhető a kiadóhivatalban, Budapesten IX. Utli ut 11—13. szám alatt. — Előfizetési ára negyedévre 6 korona.

A „Társaság” e heti számában ismét vármegyei ismert arcot látunk. A koronázáson páleás urként részt vett legyesbényei *Fekete* Tibor dr. — társaskörünkben közszeretnek örvendő főispáni titkár — kitűnően sikerült fényképfelvétele van közölve.

Az elfelejtett háboru. Valósággal a béke derűs hangulata röppen át a zene barátainak lelkén, ahányszor a „Százerek Zenéje” egy egy újabb száma megjelenik. A most jelent 7-ik szám *Pap* Zoltán országgy. képviselőnek, a nagyhirű magyar dalköltőnek egy csodaszép magyar nótáját. *Márkus* Alfrédnek máris slágernépszerűségüvé lett Kék róka dalát, *Káldori* Istvánnak, egy mély hangulatu műdálát és *Broay* Istvánnak az udvari Opera rendezőjének pompás vidámságu galoppját közli. A folyóirat előfizetési ára negyedévre 4 korona. Kiadóhivatal: Budapest V. Kálmán utca 22. sz.

Nem lesz mütég Rimaszombatban. Panaszos levelet kaptunk, amely arról beszél, hogy Rimaszombatban a mult hó elején dobolták ki azt, hogy a Konzervgyár nyáron nem fog jeget gyártani. Tehát akkor dobolták, mikor az olvadás már alaposan megkezdődött. Ezek után arra kíváncsi a panaszokodó levélíró, hogy lesz-e nyáron jegünk!?... Ugy értesülünk, hogy a város vezetősége gondoskodott arról, hogy a közegészségügy érdekében szükséges jégmennyiség meg legyen.

CSARNOK.

Interieur.

Didergő, fázó kis madár
Kopogtat szobám ablakán
Remegő csőrén dal fakad:
Sirat rombadólt álmokat.

Hangjára szívem feldobog,
Dalára búsan hallgatok
S míg nyit szeszélyes jégvirág
Álmodunk mi tovább... tovább

Lehajtja fejét csendesen
Hull a hó lágyan, nesztelen...
S míg szive utolsót dobog,
Egyedül tovább álmodok.

Nézem a hűlő madarat,
S lázas ajkamon dal fakad,
S táradtan arra gondolok
Mikor majd én sem álmodok.

Vatthay Ilona.

Márcziusi gondolatok.

Bizony édes kevesen élünk ma már azok közül, akik 1848-ban azt a történelmileg nevezetes napot felvirradni láttuk, amelyen a rimaszombati születésű Farkas Lujza színésznő vitte a nemzeti lobogót Pesten, s a nemzeti múzeum lépcsőjéről elszavalta Petőfi Sándor a „Talpra magyar”-t!

A nemzet nagy énekese 1845-ben járt Rimaszombatban s az ő gömőri barátai a „Három rózsán” ünnepelték, ugyszólván ugyanazok, akik három év múlva mint nemzetörök vagy honvédek járták a toborzót...

Nekem úgy rémlik, de természetesen is, hogy a budapesti tüntetéseket Rimaszombatban csak hetek múlva ismételték. Epen országos vásár volt, mikor mint gyermek megbámultam a dr. Lengyel háza előtt cigányzene mellett táncoló huszárokat, akik azt a nótát dalolták, hogy: Van neki, van neki karika gyűrűje!

Elfeledhetetlen előttem az a jelenet is, midőn a régi vármegye házában első emeletén a honvédek egyenruháját kiosztották; elfeledhetetlen előttem, midőn a nemzetörök a schwehати táborba indultak s a Kala-féle házból dobáltak a virágot, a koszorukat...

Hosszu tizenkét esztendeig tüntetéseket e napon nem rendezhettek sehol; én legalább ezt sem Lócsán, sem Vácson nem tapasztaltam, ahol akkor jártam.

1861-ben emlékszem, hogy Egerben márczius 15-én a hölgyek felmentek a várba s ott a Dobó sirját megkoszorúzták s a katonaság seprőnyéllel üzte ki őket; bennünket pedig bezártak a főgymnasium épületébe s csak ebédre bocsátottak haza; este pedig a jogászok az u. n. török temetőben énekeltek el a szózatot s én a lakásom ablakából néztem, mikor a vasas németek a tömeget kergették az utcán.

1861-től 1865-ig szép csendesen kijártunk Esztergomba a honvédek sirjához s hazafias beszédeket hallgattunk a Szent György mezején; míg nem utóbb az igazgató ezt a diákoknak meg nem tiltotta.

Ezt a tilalmat impudálta Thaly a képviselő házból Vaszary Kólosnak, mikor hercegprímásnak kinevezték; s igen szép volt a tanítványaitól, hogy a jeles tanárt a fővárosi hírlapokban megöltalmazták.

Azok a történelmi események, melyek Gömör-vármegye területén az 1848-49-iki szabadságharc alatt véghez mentek, még mindig nincsenek méltóképen megörökítve.

Nagy halála kötelezné az utókort, a ki ezen másfél évre terjedő eseményeket méltóképen ecsetelné s addig is, míg ez megtörténne, azt a Papp András féle házat, amelyben Petőfi megszállott, minél előbb csinos emléktáblával díszítené.

Bátor vagyok erre már most az alakuló Tompa cultur egyesület igen tisztelt intézőit mély tisztelettel felhívni. *Id. F. I.*

Az állandó mozgóképszínház e heti műsora vonzó és változatos volt s a közönség szép számmal látogatta az érdekes előadásokat.

Most márcz. 31. és április 1. főszerepben Olaf Fönnssel a „Véráldozat” című nagyszabású dráma és Dorrit Weixlerrel a „Hilda és Hulda” vigjáték megy.

Műsor: április 4. „Egy éj titka” kitűnő detektív film. Április 8-9. húsvét vasárnap és hétfőn: Homunkulus II. része, a főszerepben Olaf Fönnssel; április 11. „Tükörkép” dráma és „Ha te úgy, én is úgy” kitűnő vigjáték.

Közgazdaság.

Az Első Magyar Általános Biztosító-Társaság márczius hó 24-én tartotta évi rendes közgyűlését Csekonics Endre gróf, v. b. t. t. elnöke alatt. Napirend előtt szólásra emelkedik Berzeviczy Albert, aki részvételjes meleg szavakban emlékezik meg azon nagy veszteségről, mely a társaságot Hajós József igazgatósági tag váratlanul bekövetkezett halála által érte. Az 1916-iki üzletévről szóló zárszám-adásokat és mérlegkimutatásokat az igazgatóság és a felügyelő bizottság jelentései kapcsán Ormódy Vilmos főrend, vezérigazgató terjesztette elő. A közgyűlés az összes számadásokat, mérlegeket és javaslatokat elfogadta s a felmentvényt az 1916-iki üzletévre vonatkozólag minden irányban megadta. — Az első magyar ezen harmadik háborús mérlege is — dacára az üzleti tevékenységre nehezedett háborús viszonyok bénító hatásának — ismét igen kielégítő üzleti eredményt tüntet fel, melynek létrehozását a kedvező tüzkárarány nagy mértékben elősegítette. Az „Első magyar” 8000000 koronát kitevő részvénytőke és ugyanolyan összegű tartaléktőkével kívül 11882834 71 K. t. kitevő tüzdíjtartalékkal rendelkezik, mely utóbbi a társaság saját számlájára eső tüzdíjbevétele 100% ának felel meg. Ezen a maga nemében páratlanul magas százaléku tüzdíjtartalékon kívül a társaság tartaléka az elszámolatlan indirekt üzletekre még külön 1549563 90 K. A különtartalék összege 5772192 44 K., a jégkülöntartalék 2000000 K., míg az életbiztosítási összegek fedezetére szolgáló díjtartalék 200112708 30 K. A társaság a folyó évben az eddigi osztalék változatlan fentartása mellett tartalékait az életbiztosítási díjtartalék növelésén felül 2¼ millióval gyarapíthatta.

Pénzüntézetek közgyűlése. A Gömör-megyei Takarékpénztár és Hitelbank r. t. f. hó 26-án tartotta 19-ik évi rendes közgyűlését dr. Meskó Miklós elnöklésével. Az igazgatóság és felügyelő bizottság jelentését a közgyűlés jóváhagyta s az évi mérleget, valamint a zárszám-adásokat és a nyereség felosztására vonatkozó javaslatokat a közgyűlés elfogadta. — A közgyűlés kegyelettel emlékezett meg Lévai Izsó igazgatósági tag elhunytáról, s Barilla János lemondott igazgatósági tag működését elismeréssel méltatta. A 40684 K 91 f. nyereségből 8000 koronával a tartalékalapokat dotálják, melyek összege a 200000 korona alaptőkével szemben immár 283000 koronát tesz ki. Az osztalék részvényenkint 8 korona. Jótékony-czélra 600 koronát juttat az intézet s 3586 K 36 fillér az 1917. év számlájára vitetik át. Az igazgatóságból kilépő dr. Cziner Miksa, dr. Kármán Aladár és Reinitz Zsigmond egyhangulag újra megválasztották, valamint a felügyelő-bizottság tagjai is és pedig: Juraskó Jakab, Dapsy Rezső, Fridmann Marczel, Ragályi István és Szmik László. — *Választmányi tagok lettek:* András László, Almásy László, Blau Vilmos, Csillag Mór, Csapó József t., Deutsch Áron, Gondkievits Ferencz, Diezky Pál, Hlozek János, Hízsnyan Béla, Ivanyik György, Kohn József, Braun Gyula, Babás József, Barath Károly, Csintalan János, Czagany János, Hermann Vilmos, Kohn Albert, Kukla István, Kovács István, Kerekes Dezső, Pitta Felix, Lusztig

Menyhért, Matolcsy Pál, Mérész János, Miskolczy Lajos, Martinovics Ferencz, Neumann Hermann, Pitta Rezső, Percz Béla, Princz Bertalan, Pitta Vilmos, id. Rábely Miklós, Rábely Károly, Tarjányi János, Tóth Árpád, Török Pál, Varga Lajos és Zavadszky Ede. Dr. Meskó Miklós elnök a közgyűlés elismerését és köszönetét tolmácsolta a felügyelő-bizottság és a tisztviselők buzgó működéséért, Széman Endre pedig az igazgatóság sikeres munkásságáért fejezte ki a részvényesek méltó elismerését és köszönetét. Id. Rábely Miklós azon indítványát, hogy a napibiztosok díja felemeltessék, helyessé tette magáévá a közgyűlés s azt az igazgatóság hatáskörébe utalta.

A Gömör-megyei Nép- és Iparbank 46-ik évi rendes közgyűlése élénk érdeklődés mellett tartatott meg márczius 28-án. Juraskó Jakab igazgatósági elnök megállapította a határozatképességet, mire elnökké megválasztották egyhangulag dr. Kovács László polgármestert. — Az igazgatóság és felügyelő bizottság jelentését Percz Samu olvasta fel s a közgyűlés ezen jelentéseket, valamint az évi mérleget és zárszám-adásokat jóváhagyólag vette tudomásul, a javaslatokat elfogadta, a felmentvényt megadta. Az évi tiszta nyereség a múlt évi áthozattal együtt 75984 K 44 f., melyből a kötelező 5870 korona 58 f. en kívül még 16129 kor. 42 fillér fordítatik tartalékalapra s így a 320000 kor. alaptőkével szemben az utóbbi években rohamosan gyarapított tartalékok összege: 255800 koronát tesz ki. Jótékony-czélra 600 kor. utaltatott s az osztalék részvényenkint 18 korona; 17326 kor. 81 fillér vitetik át 1917-re. — Az igazgatóságból kilépő Percz Samu, Szabó József és dr. Zehery István egyhangulag újra megválasztották. A felügyelő-bizottság tagjaiul szintén egyhangulag újra megválasztották: Czinke István, Czibur Pál, dr. Molnár József, Kerekes Dezső és Varga István. — *Napibiztosok lettek:* András László, Benyo Béla, Benyó László, Blau Vilmos, Csapó János, Csapó József timár, Csapó József itj. tanító, Csapó Lajos, Cseh János, Csizy Pál, Dekmann László, dr. Eszényi Gyula, Jávorszky József, Káposztás József, Konyha Béla, Kovács István, Kovács Gyula, Králik József, László János, Lusztig Menyhért, Matolcsy Pál, Pitta Rezső Réthy András, id. Rábely Miklós, Simon Mihály, Stolcz Zsigmond, Takács László, Tarjányi János, Törköly József, Turóczy János és Vozáry Samu. — Dr. Kovács László elnök a részvényesek elismerését és köszönetét tolmácsolta meleg szavakkal az igazgatóság és felügyelő-bizottság s a tisztviselők buzgó működésével szemben s id. Rábely Miklós azon indítványát, hogy a napibiztosok díja emeltessék fel, általános helyessé tette a közgyűlés hatáskörébe utalták. Végül Juraskó Jakab a közgyűlés tapintatos vezetéséért az elnöknek mondott köszönetet a részvényesek nevében, ezzel a gyűlés véget ért.

**A Rozsnyói Takarékpénztár töké-
emelése.** A Rozsnyói Takarékpénztár és Zálogház r. t. ez év április hó 2-án tartja Rozsnyón 54-ik rendes évi közgyűlését, amelynek egyik legérdekesebb tárgya az intézet részvénytőkeemelése lesz. Az 560000 korona alaptőkével bíró intézet 1120000 koronára akarja felemelni részvénytőkéjét 2800 drb. 200 K n. é. névre szóló részvény kibocsátása által. Kétség-telentül imponáns gazdasági jelenség ezen töké-
emelési szándék s a megyei közgazdasági körök élénken pertraktálják ezen eseményt, melynek sikere és eredményének nagyszabású volta biztosítottak látszik.

„Mi úgy látjuk — mondja az igazgatóság jelentése — hogy a világháború folytán a múlt és jövő között máris egy óriási szakadás állott be s a háború betejzése után nemcsak teljesen átváltozott politikai, de méreteiben, fellegében és igényeiben teljesen megváltozott közgazdasági viszonyokkal fogunk szemben állani. Akár az őstermelés, akár az ipar jövőbeni feladatait tesszük pontos mérlegelés tárgyává, akár pedig a kereskedelem jövőbeni szereplésével foglalkozunk, arra a következtetésre jutunk, hogy mindezek csak akkor fejthetnek ki az ujjkor kívánalmainak megfelelő produktivitást, ha munkájukat a kitógástalan pénzügyi szolgálat is megtermékenyíti. — Ezen szolgálat ellátása a várható pénzügyi önmagunkra

utaltság folytán a hazai pénzüzetek feladata lesz, melyeknek kimagasló szerep fog jutni az új Magyarország közgazdasági viszonyainak megszilárdításában, amely szerepre azonban kellő időben fel is kell készülniök. Mi is alkalmazkodni óhajtunk a várható új korszak kívánalmához, mi is lépést akarunk tartani a haladással és mi is biztosítani kívánjuk a bekövetkező fellendülés gazdasági hasznát intézetünk és a t. részvényes urak javára. Ezen előre tekintő szempont mellett javaslatunk megtelevol nagy hatással volt reánk az intézeti betétállomány évről-évre való emelkedése is, s mélyen érezzük annak szükségét, hogy a folytonos emelkedés következtében a saját vagyon és a betétállomány között bekövetkezett aránytalanságot helyre kell hoznunk, hogy ilyen módon a bizalmával bennünket nagy mértékben megajándékozó közönség biztonságát szilárdítsuk és a ragaszkodó bizalmat továbbra is erősítsük.

Az intézet múlt évi tiszta nyeresége 155327 korona 32 fillért tesz ki, melyből 36 koronás osztalék fizettetik a tavalyi 34 koronával szemben.

Fatömegek megvétele. A beszercebányai m. kir. erdőigazgatóságnál márczius 8 án nagymennyiségű fa árvereztetett s 57536 m³ fenyőhasznófát vasuti rakodón Jellinek Bertalan (Rimaszombat) vette meg 31473 koronáért.

Az urbéres birtokosságok ügyvitelének ellenőrzése. Miután a közigazg. bizottság gazdasági albizottságának tudomására jutott, hogy a háború folyamán nemesek az urbéres birtokosságok jogosultjai, de több helyütt a végrehajtó közegek, sőt az elnökök is katonai szolgálatra bevonultak s ezen birtokosságok ügyvitelét vagy ellátatlanok vagy a községi előljáróság által végeztetnek, felhatalmazta az állami erdőhivatalt arra, hogy a jelzett ügyvitelket és az urbéres számadásokat megvizsgálhassa és az ellenőrzésről gondoskodjék.

Hirdetmény.

A Kisbirtokosok Orsz. Földhitelintézete ez évi

rendes közgyűlését

f. évi április hó 15-én d. e. 11 órakor tartja meg **BUDAPESTEN**, az intézet saját házában, **V. Géza-utca 2. szám alatt.**

Napirend:

1. Az évi üzleteredményről szóló igazgatósági és felügyelő-bizottsági jelentés tárgyalása.
2. A zárszámadások felülvizsgálása és az évi mérleg megállapítása.
3. A tiszta jövedelemről való rendelkezés.
4. A kilépés illetőleg elhalálozás folytán megüresedett három igazgató-tagsági hely betöltése.
5. A felügyelő bizottság tagjainak megválasztása és díjazásának megállapítása.
6. Esetleges egyéb indítványok.

Az alapszabályok 27. § a szerint az adósok is tagjai lévén az intézetnek, magukat a közgyűlésen az alapszabályok 28. § a értelmében törvényhatóságokként választott meghatalmazottjaik által képviseltethetik s záloglevélkölcsönök együttes összegének minden 500.000 K-ja után egy-egy képviselőt választhatnak, azonban kizárólag csak az intézeti tagok köréből.

Felhivatnak ennél fogva Gömörmegye területén lakó intézeti adósok, hogy amennyiben magukat a fentjelzett napon tartandó rendes közgyűlésen képviseltetni óhajtják, az általuk összesen felvett 801.100 koronányi záloglevélkölcsön után 1 képviselő megválasztása céljából Rimaszombatban, **dr. Baksay Dezső** ügyvédi irodájában **1917. április 2-án d. u. 4 órakor** tartandó választógyűlésen megjelenni s részvételi jogosultságuk igazolására fizetési könyvüket magukkal hozni sziveskedjenek.

Kisbirtokosok

Országos Földhitelintézete.

Utánnomás nem díjaztik.

A Nagyrőczei Takarékpénztár

részv.-t. Igazgatósága a takarékbetétek kamatlábát további intézkedésig $\frac{1}{2}$ illetve 1°-al leszállította.

Pénztárosnőnek

felvétetik az „Apolló” mozgószínházban polgárit végzett jobb leány, ki számolni jól tud.

Kereskedelmit végzett

magyar és német nyelvet tökéletesen bíró gyakorlott könyvelő állást keres. — Cím: a kiadóhivatalban.

ELADÓ!

Gömör. Takarékpénztár és H. telbanki és Gömör. Kereskedelmi Részvénytársasági részvényeket eladok.

4—9 **BENYÓ LÁSZLÓ.**

Eladó fenyők.

150—200 db többször átültetett fenyő, 250—300 cm. magas, szép növése, eladó. — Hol? Megtudható e lap kiadóhivatalában.

Hirdetmény.

A garami fogyasztási egylet felszámoló bizottsága közhírré teszi, hogy az egylet tulajdonát képező és Svábolka telepen (Királyhegyalja köz-ég) fekvő házat a hozzátartozó udvarral és kerttel **1917. évi április hó 22-én délután 3 órakor** nyilvános árlejtésen a legtöbbet ígérőnek fogja eladni. Zárt írásbeli ajánlatok április hó 22-én déli 12 óráig Pohorellavasgyár telepen a Garami fogyasztási egylet címére adandók be. Ugyanezen ideig az ingatlanok megtekinthetők.

Kikiáltási ár 12000 korona, mely összesen alul az ingatlan el nem adatik. A felszámoló bizottság fentartja magának a jogot arra, hogy az írásbeli ajánlatok félretételével szóbeli árlejtést tartson. — Bánatpénzül készpénzben minden ajánlat mellé 1200 korona teendő le.

Az árlejtés a szövetség házában Svábolkán fog megtartatni.

A felszámoló bizottság a legtöbbet ígérővel az adás vevési szerződést nyomban megkötí. A vételár készpénzben fizetendő.

Bővebb felvilágosítást a felszámoló bizottság nyújt.

Pohorellavasgyár, 1917. márczius 28.

Garami Fogyasztási Egylet Felszámoló Bizottsága.

Kiadó lakás

Szijaúrtó-utca 49. szám alatti emeleti lakás, mely áll: 3 szoba, alkove, fürdő szoba, konyha, étéskamara és mellék helyiségekből, villanyvilágítás és vízvezetékekkel ellátva **a folyó évi május hó 1-étől** bérbeadó. — Értekezhetni lehet: **Rákóczy-utca 4. szám alatt.**

Hirdetmény.

A Rimaszombat r. t. város tulajdonát képező és a rimaszombati 516. sz. telekjegyző-könyvben 985. helyrajzi sz. alatt felvett, az Erzsébet téren fekvő emeletes u. n. **Kaszinó épületnek** összes melléképítményeivel leendő eladását Rimaszombat r. t. város képviselőtestülete 8208—1916. kgy. számú véghatározatával elhatározta.

Az ingatlanság kikiáltási ára 100000 koronában lett a közgyűlés által megállapítva. A kikiáltási áron alul az ingatlanság eladatni nem fog.

Az épületek helyiségei jelenleg bérbe vannak adva és a vevő tartozik a bérleti szerződéseket úgy a mint azok jelenleg a város és a bérlők között fennállanak, az azokban foglalt összes jogokkal és kötelezettségekkel teljes joghatályal átvenni. Az eredeti bérleti szerződések a polgármesteri, hivatalban a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

Az emeleti helyiségeket s hozzá tartozó melléképületeket bérlő rimaszombati vármegyei kaszinó bérszerződése, a bérszerződésben kitüntetett bérleti összeg fentartásával azonban csupán 3 évre, vagyis 1920. május 1-ig terjedő joghatályal száll át a szerződésben feltüntetett egyéb feltételek mellett a vevőre.

A kellően felblyegezerdő zárt írásbeli ajánlatok a kikiáltási ár 10 százalékával, vagyis 10000 kor. bánatpénznek a városi pénztárba történt befizetését igazoló nyugta mellett **1917. évi április hó 7-ik napjának** déli 12 órájáig terjesztendők be a polgármesteri hivatalhoz.

A beérkezett ajánlatok felett a városi képviselőtestület dönt a törvényhatóság jóváhagyásától feltételezetten.

A képviselőtestület fentartja jogát az ajánlatok teljesen szabad elbírálásához, sőt esetleg valamennyi ajánlat visszautasításához.

Rimaszombat, 1917. márczius 24.

Dr. Kovács László, s. k.
polgármester.

Árverési hirdetmény.

Pk. 55/4—1916. és Pk. 58/3—1917. szám. Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t. cz. 102. § a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a feledi és gyöngyösi kir. járásbíróságnak 1916. évi Pk. 55. és 3270/1915. számú végzése következtében dr. Vajda Ödön és dr. Polgár Sándor és Lajos ügyvéd által képviselt dr. Sarlay Soma és Viktória borteleg gyöngyösi cég javára 6625 kor. és 301 kor. 07 fillér s járulékaik erejéig 1916. évi február hó 4-én és 1917. évi január hó 10-ik napján fogaratosított kielégítési és végrehajtás utján le- és felülfoglalt és 16500 koronára becsült következő ingóságok, u. m.: téglá és tetőcserépkert nyilvános árverésen eladotnak.

Mely árverésnek a feledi kir. járásbíróság 1916. évi Pk. 55/4 és 1917. Pk. 58/3. számú végzése folytán 6625 kor. tőkekövetelés, 1000 koronának 1914. július 1, 1125 koronának 1915. január 1, 1125 koronának 1915. április 1, 1125 koronának 1915. július 1, 1125 koronának 1915. október 1, 1125 koronának 1916. január 1-től 5% os kamatai; továbbá 301 kor. 07 fill. tőkekövetelés, ennek 1911. évi október hó 1-ső napjától járó 5 százalék kamatai és eddig összesen 255 kor. 50 fill. és 131 kor. 10 fillérben bíróság már megállapított költségek erejéig Ajnácskő vasuti állomás mellett lévő téglagyártelepen **1917. évi április hó 10-ik napjának** délutáni 3 órája határidőül kitűzetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881-ik évi LX-ik törvényczikk 107. és 108. §§ ai értelmében készpénzfizetés mellett a legtöbbet ígérőnek, szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le- és felülfoglaltatták és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t. cz. 120. § a értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Feled, 1917. évi márczius hó 12-ik napján.

Csorba Kálmán, jbir. kezelőfőtiszt